

NÉMETH GYULA¹**A „Debalcevoi katlan” kialakulásának történeti áttekintése a harcoló felek szemszögéből****Historical Overview of the Formation of the Debaltseve Battle from the Perspective of both Parties Involved****Absztrakt**

A Debalcevoi csata néven elhíresült hadjárat 2015. január 16-án kezdődött, és 2015. február 20-án ért véget. Egy nappal később kezdődtek, a Donyeck-i repülőtér teljes ellenőrzéséért folytatott hadi cselekmények, ami a szakadárak teljes győzelmével végződött. A kibontakozott repülőtéri és Debalcevoi harci események összefüggenek egymással, összehangoltak voltak, ismét az Ilovajszki² forgatókönyv valósult meg. [1] Az ukrán hadsereg ismét azzal szembesült, hogy morálisan megtört, meggyengült, és képtelen hosszútávon sikeres hadműveleteket realizálni. A Donyeck-i³ és Luhanszki⁴ szakadár Népköztársaságok (továbbiakban: DNK, és LNK) viszont ismét óriási győzelmet arattak, jelentősen gyarapítva ezáltal területüket, és javítva stratégiai helyzetüket, védelmi képességüket.

A publikáció célja bemutatni azokat a körülményeket, és okokat, amelyek oda vezettek, hogy az Ilovajszki tragédia forgatókönyve Debalcevonál hogyan ismétlődhetett meg, miért tudták bekeríteni a többszörös emberi és technikai fölényben lévő ukrán hadsereget, és a velük szövetséges belügyi és önkéntes csapatokat a szakadár területek fegyveres erői. Céлом továbbá, hogy értékeljem a vereség hatását, következményeit az azt követő politikai események vonatkozásában.

Kulcsszavak: Ukrajna, Oroszország, Debalcevó, harcok, katlan, felkelők, katona

¹ E-mail: NemethGyu@pest.police.hu, ORCID:

² 2014. augusztus 10-én kezdődött harcok, melynek keretében Ilovajszk városában az ukrán katonákat ún. katlanba zárták a felkelők és csak súlyos emberáldozatok árán tudtak kiszabadulni onnan.

³ 2014. április 07-én kikiáltott, többségében orosz nemzetiségű és/vagy orosz szimpatizáns emberek lakta, nemzetközileg nem elismert szakadár köztársaság.

⁴ 2014. április 27-én kikiáltott, orosz és/vagy orosz szimpatizáns emberek lakta, nemzetközileg nem elismert szakadár köztársaság.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 4. szám

Abstract

The renowned Debaltseve battle started on the 16th January, 2015 and ended on the 20th February, 2015. After a day the battles for the control of Donetsk airport started which was finished with the win of the seceders.

The combat for the airport and the Debaltseve's battle are related to each other because they were aligned with one another coordinated, again the Ilovajsk scenario came true. The Ukrainian army had to face the fact again that they were morally broken, weakened and they couldn't perform successful operations for long term. The Donetsk People's Republic and Lugansk People's Republic again won, significantly increasing their territory and improving their strategic position and defense capability.

This publication aims to show the factors and reasons which led to the situation of Ilovajsk again, why the rebels could encircle the ukrainian army and their allies despite of their multiple human and technical superiority. I also intend to evaluate the impact the defeat and it's consequences for subsequent political events.

Keywords: Ukraine, Russia, Debaltseve, battles, cauldron, rebels, soldier

BEVEZETÉS

Ukrajna még nem heverte ki azt a sokkot, amit az Ilovajszki hadművelet után el kellett szenvedni, és a 2015-ös év ismét véres háborúval kezdődött. Az események megértéséhez érdemes 2014. áprilisáig visszanyúlni. Szlavjanszkhoz, Kramatorszkhoz hasonlóan Debalcevo is részévé vált a Novorasszijszk néven emlegetett, és egyszóvalán kialakított „szakadár államnak”. A 2014. nyári „Anti-terrorista” (továbbiakban: ATO) műveletekben az ukrán hadseregnek sikerült „felszabadítani” Debalcevo-t. 2014. július 21-én. A kormányerők sikeresen visszaverték a szakadárok július 25-i ellentámadását, így a Minszki megállapodás után is a várost az állami hadsereg, és a vele szövetséges területi erők ellenőrizték. A viszonylag rövid béke után szinte egy időben újultak ki a harcok a Donyecki Nemzetközi Repülőtéren, és Debalcevo környezetében. Miután a repülőtér teljes egészében a felkelők kezére került, megkezdődtek az igen aktív harci cselekmények Debalcevo és a beékelődött települések elfoglalásáért (1. sz. térkép). [2]

Ugyan publikációmiban nem kívánom elemezni a Donyecki Nemzetközi Repülőtér szakadárak általi teljes elfoglalását, azonban ettől a ponttól egyértelművé vált, hogy az Ilovajszki győzelem csak a kezdetét jelentette a rebellis területek hadseregei szervezetté válásának. Jól láthatóvá vált, hogy olyan képességekre tett szert a DNK és LNK, amellyel nyíltan szembeszállhatnak az ukrán kormányerőkkel. Stratégiaileg óriási veszteség érte az ukrán katonákat, hiszen a repülőtér úgy építették meg, hogy az alkalmas legyen arra, hogy bármilyen típusú és méretű repülőgép le- és felszállását biztosítsa, ezáltal rövid idő

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 4. szám

alatt képes legyen arra, hogy jelentős számú és mennyiségű utánpótlást (harcoló alakulatok, hadifelszerelés, élelmiszer stb..) tudjon utánszállítani. Az ukrán katonai harcászati szakemberek egyöntetűen állítják, ha nem birtokolták volna a Donyecki Nemzetközi repülőteret, akkor valószínűleg nem tudták volna visszafoglalni a felkelés szimbólumává vált Szlavjanszkot és Kramatorszkot. A repülőter visszafoglalásával egy mítosz is semmivé foszlott. Az ukrán emberek szemében igazi hőökké váltak a repülőteret védő katonák, őket „*Kiborgoknak*” becézte mindenki. A nevet azért kapták, mert ember felettinek, és legyőzhetetlennek tartották őket. Az ő tevékenységük volt a modern Ukrajna történetének talán egyetlen jól megtervezett, és kivitelezett hadművelete. 242 napig tudták tartani az állásaikat úgy, hogy szinte csak magukra számíthattak. A repülőteret csak úgy tudták tőlük visszafoglalni, hogy azt 2015. január 22-én, az új terminál felrobbantásával teljesen megsemmisítették. Ők voltak a Kirovogradi (Kropivnyickij) 3. különleges ezred katonái. Sokkolta a közvéleményt, amint a fogságba esett „*Kiborgokat*” végig vezették Donyeckben, véget ért a mítosz, és szembe kellett nézni a nem túl derűs valósággal. Mindezek ellenére a szakadárok is elismerik hősiességüket, mert 8 hónapig tudták tartani állásaikat, s ez idő alatt mindvégig hőiesen harcoltak. [3]

Visszatérve a publikációm eredeti medrébe, kijelenthető, hogy a repülőter el(vissza)foglalásának jelentősége a Debalcevoi események tükrében mégis eltöri. A hadműveletek végső célja Debalcevo és környékének visszafoglalása, valamint az ott állomásoztatott jelentős számú, és jól felszerelt ukrán hadsereg és velük szövetséges Önkéntes Területi Zászlóaljak (továbbiakban: ÖTZ) felszámolása volt.

1.sz. térképszelvény: A Debalcevoi beékelődés, valamint a harci cselekmények kibontakozása [15]

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 4. szám

A későbbi események rekonstruálása és harcok intenzitása alapján jól kimutatható, hogy mindkét fél felkészült a háborús cselekmények megkezdésére, az ukrán haderő létszáma 7-8 ezer fő volt, a szakadárak létszámáról nincs hiteles adat, azonban az elért eredmények arra következtetnek, hogy ők is hasonló nagyságú erővel rendelkeztek. A harci cselekmények kimenetele mindkét fél számára stratégiai és morálisan is nagyon fontos volt, jelentőségének megértéséhez a térség megismerése mindenképp szükséges. [1]

2. DEBALCEVO VÁROS, ÉS A TÉRSÉG BEMUTATÁSA

Debalcevo 74 km-re fekszik Donyecktól, míg Kijevtől 800 km-re, a Luhanszki Népköztársaság határa melletti város (2. sz. térképszelvény). A település egy magaslatra épült, innen ered a Donyec-medence folyóinak jelentős része. A háború előtti város lakossága meghaladta az 53 ezret, az itt élő népesség kétharmada ukránnak, egy harmada pedig orosz nemzetiségűnek vallotta magát. Kis számban még beloruszok és cigányok is éltek a városban, létszámuk azonban alig haladta meg az 500 főt. Ennek ellenére a mindennapi életben viszonylag kis számban használták az ukrán nyelvet, a lakosság 80%-a orosz nyelven beszélt a mindennapi társalgás során. A város háború előtti gazdasága nem volt számottevő, viszont fontos vasúti és közúti csomópontként üzemelt, a szakadár államok létrejöttével Donyeck, és Luhanszk városok kapujává vált. Debalcevo város a Donyecki és Luhanszki Népköztársaságok kikiáltásáig nem bírt különösebb jelentőséggel, de a háborús események kibontakozását követően szerepe jelentősen felértékelődött. Már önmagában az változás, hogy „határ menti” település lett Debalcevo súlyát felértékelte mindkét fél számára, de az a tény miatt, hogy a két kikiáltott „Népköztársaság” fővárosait összekötő legrövidebb úton fekszik a város, mindkét harcoló fél stratégia érdekévé vált annak birtoklása. A fennsík jellege, földrajzi adottságai miatt a kormány erők és a szakadárak is jelentős erőket állomásoztattak a városban, és annak térségében. [4]

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 4. szám

2. sz. térképszelvény: Debaltsevo elhelyezkedése [16]

A térképszelvényből jól látszik, hogy a kialakult frontvonal miatt Debaltsevo patkó alakban körbe volt zárva a kezdetektől, Sztvetlodarszk és Troickoje elfoglalásával szinte azonnal gyűrűbe lehetett zárni az ukrán reguláris erőket, a terület védelme nehéz feladat volt a kezdetektől. Számítani lehetett arra, hogy a DNK és LNK fegyveres erőinek megerősödése után mindenképp megpróbálják visszafoglalni Debaltsevo-t és környékét, a már korábban említett kiváló stratégia fekvése miatt.

3. HARCOK KEZDETE, A KATLAN KIALAKULÁSA

Az ukrán állami hadsereg és az őket támogató önkéntes területvédelmi zászlóaljok tisztában voltak vele, hogy Donyecket és Luhanszkot megszerezni és megtartani nem egyszerű feladat, hiszen ezen városok eleste a szakadárak legyőzését jelentené. Számítani lehetett rá, hogy a felkelők minden eszközt bevetnek, a végsőkig fognak harcolni, és az is világos volt, hogy Oroszország valamilyen formában támogatni fogja a két szakadár területet.

Nem egyszerű feladat a harci cselekmények hiteles rekonstrukciója. Többször kiderült, hogy mindkét fél hamis adatokat szolgáltat a közvéleménynek. Az is sokáig kérdéses volt, hogy volt-e katlan, avagy sem, azaz, hogy az ukrán kormányerőket, és az őket támogató ÖTZ-eket teljesen körbezárták a felkelő erők, vagy sem. Petro Porosenko ukrán államfő végig azt hangoztatta, hogy nem sikerült teljesen körbe keríteni az állami hadsereget, az oda vezényelt katonákkal folyamatos volt a szárazföldi összeköttetés, a harci cselekmé-

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 4. szám

nyek során bármikor képesek voltak elhagyni a Debalcevet. Ezt az információt a felkelők rendre cáfolják, sőt a harcokban résztvevő ukrán parancsnokok is a szakadárók nézetét tartják inkább elfogadhatóbbnak. Az sem egyértelmű, hogy a városért vívott harcokban hány ukrán katona vett részt. [5] Egyes orosz források 8-10 ezer közé teszik ezt a számot, ukrán hivatalos nyilatkozatok 2-5 ezer főre becsülik a harcokban résztvevő kormányerők létszámát. Ugyanez elmondható az áldozatok számának meghatározásakor is. Az ukrán állam hivatalosan 66 halottat 300 sebesültet, 121 hadifoglyot ismer el és 81 ember sorsáról nem tud, emellett állításuk szerint 3 000 donyecki harcost öltek meg és 300 hadifoglyot ejtettek. Ezzel szemben a Donyecki Népköztársaság adatai szerint megközelítőleg 2 900 és 3 800 közé tehető az ukrán áldozatok száma, és ők maguk mindösszesen 30 katonát veszítettek. A fegyverzettechnikai veszteségek megállapítása is hasonlóan ellentmondásokkal teli. Az ukránok szerint 8 darab tankot és 31 BMP típusú gyalogsági harci járművet veszítettek. A donyecki álláspont ezzel szemben az, hogy 46 darab tankot, 94 darab gyalogsági harci járművet, 32 db önjáró tüzérségi löveget, 36 db gyalogsági páncélozott harci járművet, és PC30-t – az ún. „Katyusa” harci jármű modern változata – semmisítettek meg, vagy zsákmányoltak. [6]

Minden körülményt figyelembe véve feltételezni lehet, hogy kialakult a katlan, azaz bekerítették a kormányerőket, a menekülő katonai oszlopokat szervezeten támadták, ami rengeteg emberéletet követelt és e mellett hatalmas presztízs veszteséget okozott az ukrán fél számára.

Annak érdekében, hogy Debalcevet elfoglalják a lázadók, nemcsak a várost kellett megtámadni, hanem a környező településeket, kisvárosokat, falvakat is meg kellett szerezni. Céljuk elérése érdekében 2015. január 22-én a felkelők megtámadták az ukrán hadsereg ellenőrzése alatt lévő, és Debalcevótól nem messze fekvő, Gorlivkát (oroszul: Gorlovkát). A szakadárók már a harcok kezdeti szakaszában jelentős számú és különböző típusú fegyverzeti eszközöket vetettek be, köztük a nehéz tüzérséget, harckocsikat és különféle rakétarendszereket. Elmondásuk szerint ezeket a fegyverzeti eszközöket a korábbi ütközetekben szerezték, illetve helyre állították az ukrán hadsereg megsérült és hátrahagyott haditechnikai felszereléseit. Az ukrán katonai vezetés azt állítja, hogy Oroszország látta el korszerű fegyverekkel a szakadár erőket. A támadás erejét és intenzitását jól jelzi, hogy 2015. január 22-én Igor Sztrelkov, a Donyecki Népköztársaság hadügyminisztere az orosz közösségi oldalon, a Vkontakytén arra hívta fel a figyelmét a polgári lakosságnak, hogy ne mozduljanak ki otthonaikból, sőt a földre feküdjenek le, mert intenzív tűz alá vették Gorlivkát, ezenkívül Olhovkat, Redkodubot, Poposznajat, Troickojét, és Csernuhinót (1. sz. térképszelvény). Még aznap este az Ukrajna donyecki belügyminiszter-helyettese bejelentette, hogy az aknavetőekkel végzett támadás során 2 ember meghalt 3 pedig megsebesült. Ezzel párhuzamosan Alekszandr Zaharczenko, a Donyecki Népköztársaság vezetője azt nyilatkozta, hogy a frontvonalat sikerült eltolniuk, ezzel is megelőzve azt, hogy a kormányerők Donyecket tűz alá tudják venni. Szintén aznap este, Petro Porosenko az ország katonai vezetőit arra utasította, hogy állítsanak össze egy haditervet a támadó felkelők megállítására, illetve megsemmisítésére. Ezt követően a harcok nem álltak meg, hanem a

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 4. szám

szakadárok mind Donyeck irányából, mind pedig Luhanszk felől összehangoltan támadták Debalcevet (1. számú kép). Kijev folyamatosan azt állította, hogy sikeresen hárítják a támadásokat, mondták ezt annak ellenére, hogy a környező településeket sorra foglalták el a felkelők. Azokon a területeken, ahol a harcok folytak, az állapotok katasztrófálisak lettek. Nem volt áram, ivóvíz, de szinte még ép épület sem maradt. [8] A helyzetet fokozta, hogy az ostromlott településeket sem a hadsereg, sem pedig a békés lakosság sem tudta elhagyni, bármelyik irányból akarták elhagyni a várost, a felkelők intenzív tűz alatt tartották a visszavonuló erőket. Miután már közel két hete folytak a harcok Debalcevóban, és annak környékén 2015. február 04-én Pan Gimun az ENSZ főtitkára tűzszünetre szólította fel a feleket annak érdekében, hogy evakuálhassák a lakosságot. [8] Ezt a javaslatot a harcoló felek elfogadták, és ugyan mindkét fél sűrűn megsértette a tűzszünetet, de ennek ellenére Avgyevkából, és Debalcevóból így is 5 000 ember el tudott menekülni. [9]

1. sz. kép: Katonák Debalcevo határában [17]

2015. február 05-től a felkelők naponta folyamatosan újabb és újabb harci sikereket értek el. Teljesen elfoglalták Ulegorszkot, azt a várost, melyet előtte bő egy héttel támadtak meg. Rá két napra az ukrán katonák feladták Redkodub falut, 2015. február 09-én pedig már a felkelők elfoglalták Logvinovót. Ugyan a falu lakossága a 100 embert sem érte el, de stratégiaileg fontos volt, ugyanis M103-as autótűt ezen a településen keresztül halad át. Debalcevóban próbálták ukrán deszantos alakulatok válaszcsoportokat mérni, de mindhiá-

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 4. szám

ba, folyamatos kudarcba fulladtak a próbálkozásaik. 2015. február 10-én az Artyemovszki utat a lázadók fegyveres erői elfoglalták, ezzel teljesen elvágva a szárazföldi utánpótlást az ukrán hadseregtől. 2015. február 11-én az Ukrán védelmi miniszter, Sztjepan Poltorak cáfolta ezen információkat, álláspontja szerint a Debalcevoa vezényelt katonákkal a szárazföldi összeköttetés biztosított, a fegyver és lőszerutánpótlás szállítása folyamatos. Ezzel szemben a felkelők azt állították, hogy az ukrán erők elbarikádozták magukat és földbe ásott vagonokban védekeznek. 2015. február 12-én már az ukránok jelentették be, hogy elfoglalták Loginovo községet, ezt a Donyecki Népköztársaság szóvivője, Eduard Baszurin cáfolta. Emellett kijelentette, hogy a felkelőknek sikerült teljesen „katlanba” zárni az a kormányerőket, és a velük szövetséges ÖTZ-eket, melynek létszáma 7-10 ezer fő között van. [10] Az Ukrán Védelmi Minisztérium közölte, hogy az Artyemovszkot és Debalcevoat összekötő utat felszabadították és Artyemovszk irányába elkezdték kivonni az erőforrásait, hadieszközeiket. A donyeckiek ezt cáfolták és megerősítették a korábbi állásaikat, hogy a „katlan” továbbra is zárva van és a pozíciókat stabilan tartják. A felújított tárgyalásoknak köszönhetően 2015. február 12-én a Minszki tárgyalások befejeződtek Oroszország, Ukrajna, Németország és Franciaország részvételével. A felek megállapodtak abban, hogy Kijevi idő szerint 2015. február 15. 00:00-tól fegyverszünet lép életbe. Az egyezményben a felek kölcsönösen vállalták, hogy már másnapról a nehéztüzérséget 50-től 140 kilométer távolabb viszik el a frontvonalról. [1]

A Donyecki és Luhanszki népköztársaság felajánlotta az ukrán félnek, hogyha a katonáik az összes fegyvert leteszik, úgy a számukra biztosított útvonalon (*folyosón*) fegyvereiket hátrahagyva elengedik őket Debalcevoából, és a környező településekről, ugyanis álláspontjuk szerint a Minszk 2 néven elhíresült béke megállapodás erre a területre nem vonatkozik. [11]

4. DEBALCEVÓ ELFOGLALÁSA, AZ UKRÁN HADSEREG KIVONULÁSA

2015. február 14-én a Debalcevoában lévő ukrán egységeknél már folytak az előkészületek a zóna elhagyásával kapcsolatban. A kialakult helyzetben, folyamatosak voltak a csapatmozgolódások mindkét oldalon, emiatt több villongás is kialakult. Az ukrán katonai vezetés úgy döntött, hogy február 18-ig a – tartalékjaiban és erőforrásaiban kimerült – katonai erőket kivonja a szerintük nem létező katlanból. A kivonás több részletben elkezdődött, de február 17-én a donyecki katonák bevonultak a városba, elfoglaltak több épületet, köztük a vasútállomás épületét és a rendőrségét is (2. sz. kép). Mivel a felkelők az ukrán katonai vezetés által vártnál előbb vonultak be egy nappal a városba, ezért több alakulatot is foglyul ejtettek. Az ukrán katonák túl későn kezdték el az előkészületeket a kivonásra, ezért is érte váratlanul őket a felkelők gyors bevonulása. A DNK és LNK fegyveres erői ismét bebizonyították, hogy olyan hadiképességekre tettek szert, ami alkalmassá tette őket arra, hogy egyenrangú félként tudjanak harcba lépni a kormányerőkkel, és az őket támogató önkéntes fegyveres alakulatokkal. [12]

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 4. szám

2. sz. kép: Felkelők bevonulása Debalcevoba [18]

2015. február 18-án a Donyecki Népköztársaság Védelmi Minisztvere bejelentette, hogy a várost teljesen ellenőrzésük alá vonták. Ezzel párhuzamosan az ukrán Kabinet bejelentette közel 2 459 katona, 15 tank és 50 kivonását Debalcevoból, amelyből 2 112 fő az állami hadsereg, 168 fő a Nemzeti Gárda, 175 a Belügyminisztérium és 4 fő a Határőrség kötelékében teljesített szolgálatot. Az evakuálás során 22 ukrán katonát megöltek és több, mint 150 megsérült. Az ukrán állami média hangsúlyozta, hogy a visszavonulás tervezett, és mindvégig szervezeten zajlott. [13]

5. A „DEBALCEVOI KATLAN” KÖVETKEZMÉNYEI, POLITIKAI HATÁSA

A súlyos katonai vereség ismét tárgyalóasztalhoz ültette a feleket. 2015. február 12-én Oroszország, Németország és Franciaország közreműködésével, a belorusz elnök Alekszandr Lukasenko védnöksége alatt Ukrajna, a DNK, és LNK képviselői aláírták a Minszk-2 béke-megállapodást. A megállapodás előzményeként Angela Merkel, és Francois Hollande német kancellár és francia elnök 2015. február 05-én és 06-án ellátogattak Kijevbe és Moszkvába, hogy közvetítsenek a felek között. [11] 2015. február 09-én Angela Merkel Washingtonba látogatott, ahol Barack Obama elnökkel abban állapodtak meg, hogy amennyiben sikertelenek lesznek a Minszki tárgyalások, úgy a „Nyugati” hatalmak fegyve-

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 4. szám

rekkel fogják Ukrajnát segíteni. 2015. február 10-én a már említett országok vezetői Berlinben [14] megállapodtak a harci cselekmények leállításának feltételeiről, és már február 11-én Minszkbe érkeztek Németország, Franciaország, Oroszország, Ukrajna, DNK, LNK és az EBESZ vezetői, és 16 órás tárgyalás után megszületett a Minszk-2 megállapodás, amit 2015. február 12-én írtak alá. [11]

A megállapodás az alábbi főbb pontokat tartalmazza:

1. Kijevi idő szerint 2015. február 15-én 00. óra 00. perckor életbe lép a tűzszünet a DNK és LNK megállapodásban rögzített bizonyos területein.
2. A 100 mm-es, illetve a 120 mm-es tüzérségi lövegek 50 km illetve 70 km-re történő hátravonása a kialakult frontvonalhoz képest.
3. Mindkét harcoló fél biztosítja a fegyverzetkivonás ellenőrzését.
4. A felek párbeszédet kezdenek a később lebonyolítandó választások lemodellezésére, amelyek megfelelnek az ukrán törvényeknek.
5. Amnesztia a harcokban résztvevők számára.
6. A hadifoglyok szabadon bocsátása.
7. A humanitárius segítség támogatása mindkét fél által.
8. A szociális ellátórendszer újraindítása, nyugdíj és egyéb járandóságok folyósításának lemodellzése.
9. Az államhatár ellenőrzésének visszaállítása.
10. Folyamatos konzultáció megszervezése a szembenálló felek között.
11. Az idegen haditechnikai felszerelés kivonás.
12. Az ukrán törvények módosítása, a szakadár területek státuszának rendezése érdekében. [11]

A felsorolt pontok zöme nem valósult meg. Azonban Debalcevo szakadárók általi elfoglalása után a viszonylagos béke beköszöntött. Az ukrán fél állítása szerint a béke-megállapodás értelmében a 2015. január 16-i állapotot kellene visszaállítani, azonban a DNK és LNK vezetői ezt elutasították. Addig nem is fejezték be a harci cselekményeket, amíg a fent említett körzetet nem vonták teljesen ellenőrzésük alá. Bár az utóbbi időben mindkét fél megsértette a tűzszünetet, sőt többször álltak ismét a háború szélén, mégis ki lehet jelteni, hogy a Minszk-2 béke-megállapodás legfőbb célját elérte, a további jelentős vérontást megakadályozta.

6. BEFEJEZÉS

A publikáció megírásakor egyik célom az volt, hogy magyarázatot találjak arra, hogy az Ilovajszki tragédia forgatókönyve Debalcevonál hogyan ismétlődhetett meg, azaz, hogy miért tudták bekeríteni a többszörös emberi és technikai fölényben lévő ukrán hadsereget, és a velük szövetséges belügyi és önkéntes csapatokat a szakadár területek fegyveres erői.

A rendelkezésre álló adatokból egyértelműen kiderül, hogy két fő ok vezetett a tragédia újbóli megismétlődéséhez. Az elő az ukrán hadvezetés hanyagsága, felkészületlensége.

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 4. szám

Az ellenséget alulbecsülni a hadiesemények során óriási hiba. Nem tanultak az Ilovajszki tragédiából, pedig a DNK, és a LNK harcosai bebizonyítottak, hogy komoly tüzerővel, és hadműveleti tudással rendelkeznek, hosszú távon, és egyre nagyobb területre kiterjedő harci cselekményeket is képesek véghez vinni. A tragédia súlyát növelte az államfő Petro Parasenko is, aki presztízs okok miatt végig tagadta a katlan létezését. Még akkor is, amikor az mindenki számára világossá vált, hogy az erők kivonásának késleltetése veszteségekhez vezet, a visszavonulási parancsot nem engedte kiadni az elnök. később belátta, hogy a visszavonulás elengedhetetlen, de addigra az ostromgyűrű bezárult, és a visszavonuló erők a szakadárók prédájává váltak. A veszteségek nagyságrenddel kevesebbek lettek volna, ha a alkalmas katonai parancsnokok vezették volna a hadműveletet, illetve Petro Porosenko nem avatkozott volna be közvetlenül a hadműveleti események irányításába.

Céлом volt továbbá, hogy értékeljem a vereség hatását, következményeit az azt követő politikai események vonatkozásában. Az Ilovajszki tragédiához hasonlóan a vereség közvetlen hatása lett a Minszk-2 béke-megállapodás megkötése. Az ukrán hadsereg óriási presztízs veszteséget szenvedett ismét, a katonák zöme nem akar harcolni. Sokan azon véleményen vannak, hogy a béke érdekében érdemes lenne „elengedni” a szakadár területeket. Ez a vélemény azonban jelenleg kisebbségben van az ukrán közbeszédben.

FELHASZNÁLT IRODALOM

[1] BBC Україна: Рік потому

http://www.bbc.com/ukrainian/society/2016/02/160120_debaltseve_vj_anniversary_vs

[2] Юрий Бутусов: Освобождение Славянска и Краматорска и успешное бегство гиркина 5 Июля

https://censor.net.ua/resonance/446699/osvobojudenie_slavyanska_i_kramatorska_i_ushpeshnoe_begstvo_girkina_5_izulya_pobeda_ili_porajenie

[3] Корреспондент.net: Обстрел донецкой остановки, "киборги" на улицах Донецка Сюжет

<http://korrespondent.net/ukraine/events/3469976-ytohy-22-yanvaria-obstrel-donetskoj-ostanovky-kyborhy-na-ulytsakh-donetska>

[4] Города Донецкой области Город Дебальцево, Донецкая область

<http://www.donbass-info.com/content/view/295/301/>

[5] James Marson: Ukraine Truce Fades in Fight for Key Town

<https://www.wsj.com/articles/ukraine-truce-fades-in-fight-for-key-town-1424122730>

[6] Риа новости: Генштаб Украины озвучил потери в ходе боев под Дебальцево

<https://ria.ru/world/20150218/1048470511.html>

[7] Дмитрий Кириллов: В Донбассе началась битва года

<http://www.interfax.ru/news/?dt=22.01.2015>

[8] Лента.РУ: Пан Ги Мун призвал прекратить огонь в районе Дебальцево

<https://lenta.ru/news/2015/02/05/mun/>

[9] Ліга.Новости: ГСЧС евакуировала из Дебальцево и Авдеевки более 5000 человек

HADTUDOMÁNYI SZEMLE

2017. X. évfolyam 4. szám

<http://news.liga.net/news/politics/5040870->

[gschs-evakuirovala-iz-debaltsevo-i-avdeevki-bolee-5000-chelovek.htm](https://news.liga.net/news/politics/5040870-gschs-evakuirovala-iz-debaltsevo-i-avdeevki-bolee-5000-chelovek.htm)

[10] Интерфакс: Нет никакого "дебальцевского котла"

<http://interfax.com.ua/news/general/249886.html>

[11] ТСА.UA: Минские договоренности-2 Больше читайте здесь

<https://ru.tsn.ua/politika/minskie-dogovorennosti-2-cto-zapisano-v-dokumentah-i-kakie-lovushki-gotovil-putin-410982.html>

[12] Таймер: бои за Дебальцево вступают в решающую фазу

<http://timer->

odessa.net/news/svodki-s-donbassa-boi-za-debaltsevo-vstupayut-v-reshayuschuyu-fazu-537.html

[13] Евгений Решетнев: Ополченцы взяли Дебальцево

<https://www.vesti.ru/doc.html?id=2364763>

[14] Интерфакс: В Берлине началась встреча представителей МИД стран "нормандской четверки"

<http://www.interfax.ru/world/422891>

ÁBRAJEGYZÉK

[15] 1. sz. térképszelvény: A Debalcevo-i beékelődés, valamint a harci cselekmények kibontakozása, saját szerkesztéssel kiegészítve

https://ds02.infourok.ru/uploads/ex/01f5/000706d446248839/hello_html_70f4509e.jpg

[16] 2. sz. térképszelvény: Debalcevo elhelyezkedése, saját szerkesztéssel kiegészítve

<http://tsn.ua/special-projects/debaltsevo/>

[17] 1. sz. kép: Katonák Debalcevo határában

<http://img.bleisk.cz/img/1/article/2855769-separatiste-u-mesta-debalceve-v0.jpg?v=0>

[18] 2. sz. kép: Felkelők bevonulása Debalcevo-ba

http://www.e-news.su/uploads/posts/2015-02/thumbs/1423508061_8029368.jpg